

## Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap. MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten Lang Lipót és Schwarz; Haassenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haassenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukas M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben Vatzina R. hirdetési irodájában

3. szám.

BRASSÓ, Csütörtök, január 7-én.

II-ik évfolyam 1886.

Előfizetési felhívás

### „BRASSÓ”

politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap  
második évfolyamára.

Lapunk 1886. január elsejével a második év-  
folyamba lépven, ezennel új előfizetést hirdetünk. —  
Eddigi t. előfizetőinket kérjük tisztelettel: sziveskedje-  
nek előfizetéseiket mielőbb megújítani, minthogy lapot  
csak úgy küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen  
beküldetnek.

A hazafias cél iránti tekintetből kérjük lapunk  
szíves terjesztését.

Előfizetési árak:

Egész évre (jan.—decz.) 7 frt — kr.  
Félévre (jan.—jun.) 3 frt 50 kr.  
Negyedévre (jan.—márcz.) 1 frt 80 kr.  
Külföldre (egész évre) 20 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-  
nyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kívánatra bárkinek mutatóvanszámmal készsége-  
sen szolgálunk.

Mint eddig, úgy ezentúl sem fogunk kimélni sem-  
mi anyagi áldozatot, — csak kérjük a t. közönség b.  
tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala

### Az idők jele.

Szomorú időköt élünk a kulturegyletek  
korában. Fáradozunk, a lehető legnagyobb  
anyagi s erkölcsi áldozatokat hozzuk a haza  
oltárára, veszélyeztetett nemzetünk felszabadi-  
tására, szellemi és anyagi erősödésére minden  
tőlünk telhetőt megteszünk, a társadalmat alar-  
mírozzuk, reá mutatunk vérző sebeinkre s se-  
gítségünkre jó a legnagyobb élő magyar, ön-  
kéntes száműzöttünk, Kossuth Lajos.

A kulturegyletek korát éljük hazánkban.  
Ez a legszebb kor, mert bizonyosága annak,  
hogy a nemzet, öntudatra ébredt s még mielőtt  
késő volna, segíteni kíván önönmagán.

Az összes kulturegyletek között nincs egy  
is, melyet olyannyira égető szükség hívott  
volna életre, mint a mi erdőlyrészi együletünk.  
Itt állunk, mint a sziget a tengeren, környe-  
ze a mind nagyobb s nagyobb hullámokat  
verő tengertől, mely minden perczen kész el-  
nyelni s eltemetni. Itt állunk, mint egy se-  
bes folyamnak rendezetlen partvidéke, mely  
mindég ki van téve a megújuló jégzajlásoknak  
s teljes elpusztításnak; itt állunk mentőgát és  
jégtorlasz nélkül, — teljesen védtelen.

### A „BRASSÓ” TÁRCZAJA.

#### Az Andromeda ködfolt új csillagáról.

(Tanulmány. Radányi József-től.)  
(Vége.)

Vizsgáljuk másodsor azt: minő körülmények  
okozhatnak Földünk mozgásában lassabbodást: Fele-  
let: A Nap tömegének apadása, vagy a Föld töme-  
gének gyarapodása. Előbbi tekintetben tapasztalati  
uton biztos adatokkal nem birunk, mert a mit Flam-  
marion mond, hogy a Nap is lökhet el magától explo-  
sio által anyag-tömegeket, melyek mint cosmicus tö-  
megek idő folytán üstökösökké válhatnak, eddigél  
csak elszigetelten álló föltevés. Elenben utóbbi tekint-  
tetben hivatkozhatunk a lebkövekre (hulioscsillagok),  
melyek évente sok milliárdra menő számban hullanak  
le s így Földünk tömegét tényleg gyarapítják, habár  
igen csekély mérvben, mert billiókra rugó évszám  
kivántatik hozzá, hogy a Föld felátmérője ez uton  
csak egy lábnyival is meghosszabbodjék; hanem le-  
gyen a tömeggyarapodás — a Föld nagyságához  
mérve — bármily csekély, a meteorok által a Naptól  
lassan-lassan mindenesetre távolodunk.

Vizsgálódásunk végére jutva, két dolog tárul  
előnkbe: az egyik a világaether ellentállása, mely Földünket észrevétlenül a Nap felé tereli;  
a másik a meteorok hullása, mely Földünket

Hosszu idők után felismerve a veszélyt,  
munkához fogtunk. Gátat akarunk építeni,  
melyen megtörjék a jég, visszaverődjék a hul-  
lám. Oly gátat, melyen semmi ár át ne csap-  
hasson. Kultura, — magyar nemzeti  
kultura ennek a neve. Ez hiányzott kis  
országárszánkban eddig s ha a második ezer  
évet biztos alapokon akarjuk előkészíteni, ezt  
kell megteremteni első sorban. Ezt akarjuk  
is. Ezt fogjuk is — ha isten is úgy akarja.

A munka jól indult meg. A kezdet nagy  
reményekre jogosító, nagy jövőt biztosító. Az  
ország rokonszenvenvel, lelkesedéssel fogadta fel-  
hívó szövegünket s sietett meghozni nekünk  
filléreit.

Időről-időre üröm is vegyült azonban az  
örömbbe. Egy magyarországi róm. kath. püs-  
pök felbontatlan küldötte vissza levelünket.  
Ez kissé lehűtött. Igaz, hogy társai nem kö-  
vették példáját, hanem hozzájárultak a fáradsá-  
gos küzdelmekhez; igaz, hogy az alsóbb pap-  
ság szintén meghozta áldozatait, — de mi ta-  
gadás benne, ez nem várt lehűtés volt.

Kihevertük volna ezt is végre, — ha nem  
is könnyen s nem is teljesen.

A sebnek azért megmaradt a helye, csak  
érinteni kell s a fájdalom a maga nagyságá-  
ban megújul.

Nagy feladatunk sikeres megoldásához  
legalább egy millió frt kell. A mig az meg  
nem lesz, addig teljes sikert aratni nem is fo-  
gunk. Pénz, tőke kell ide, különben meddő  
munkát folytatunk. Minden pénzforrást igény-  
be vettünk már s utolsó volt az, ki rendsze-  
rint első szokott lenni, kihez az ország örö-  
mében és bánatában egyaránt bizalmasan for-  
dult, ki ott, a hol hazafias és jótékony célról  
van szó, minden időben vezérszerepet vitt, mert  
már a természetből is arra van praedestinálva:  
a magyar nő.

Honleányainkhoz fordult tehát kulturegy-  
letünk, őket hívta fel segítségül, őket kértük  
fel védőangyalainknak.

A magyar nők annyi ezer meg ezer pél-  
dáját adták lángoló honszerelmüknek s szün-  
telen jótékonyáguknak, hogy bátran remél-  
hettünk tőlük legtöbbet.

A magyar vörös keresztgyelet hatalmas  
tőkéje asszonyok művé. Miért ne teremthet-  
nének ők csak egy kis jóakarat mellett ne-  
künk is nagy tőkét? Annyi módját ismerik

ők a pénzgyűjtésnek, a nélkül, hogy azt ér-  
zékenyen éreztetnék, hogy bátran vetettük  
legfőbb bizodalunkat beléjük.

Hazai történelmünk táplálta reményein-  
ket. Az egri nők kardot fogtak, részt vettek  
a harcban; 1848—49-iki szabadságharcunk  
annyi tündöklő példáját nyújtja a magyar  
nők honszeretetének és áldozatkészségének s  
még sem lett volna jogunk bizni bennök, re-  
mélni s sokat várni tőlük?...

Nagy volt bizodalunk. Most nagy a  
csalódásunk.

Felhívásaink felbontatlanul érkeznek visz-  
sza nem egy, de számos előkelő hölgytől.

Ez a mi kulturegyületünk aranykönyvének  
második gyászos lapja. Ez lelkesedésünk pil-  
lanatnyi lelohasztója. A nők nem akarnak részt  
venni honmentő munkánkban, ezek a nők, ki-  
ket társadalmi állásuknál, vagyoni helyzetük-  
nél fogva erre teremtett az isten, — ezek a  
nők szakítottak a magyar nők hagyományos  
multjával s közönyösen, sértőleg nézik küz-  
delmeinket. Szomorú jele az időknek. Vajjon  
ma is oly lelkesülten mondaná a költő:

„Magyar nőnek születél,  
Áldd érte sorsodat!”

Alig hiszszük. Legalább ezen jelenség az  
ellenkezőt bizonyítja. Számosan vannak azok,  
kik sem nem utasítottak el, sem pedig elő  
nem mozdították még ügyünket. Ne várják  
ők a külön felhívást, tegyenek önként, karol-  
ják fel szent ügyünket s mentsék meg ezzel  
a magyar nők tradícionális hírnevét.

### Belföld.

A magyar államvasutak új igazgatósága, mely  
hivatva lesz az új szervezet értelmében igazgatni ál-  
lami vasutaink hálózatát, már megalakult.

Kinevezettek:

Lukács Béla az államvasutak általános igaz-  
gatási főosztályának igazgatójává, ki ebbeli minőség-  
ében az igazgatósági összeülés elnöki tisztét is  
viendi;

Nagy László miniszteri tanácsos az építési és  
gépészeti főosztály igazgatójává;

Schobert Albert főfelügyelő, kir. tanácsos, a  
kereskedelmi főosztály igazgatójává;

Hilbert Mór osztálytanácsos, a pénzügyminisz-  
terrel egyetértésben, a pénzügyi főosztály igazgatójává.

Ezenkívül történt még egyéb kinevezés is, neve-  
zetesen igazgató helyettesek, ugyanekkor Horváth igaz-  
gató bizonytalan időre szabadságotatott. A nyug-  
díjazások még nem történtek.

észrevétlenül a Naptól eltávolítja. — Vajjon  
bir-e egyik tulsulylyal a másik felett, avagy egymást  
épen-séggel kiegyenlítik? Ki tudná ezt megmondani?  
Annyi bizonyos, hogy egymást ellensúlyozó hatásokkal  
komoly veszélyt nem rejtenek magukban; az egyik  
nem rántja le bolygóinkat a Nap-Moloch tüzes gehén-  
ájába és a másik nem vonzolja el azt a Napbiro-  
dalom legszélső határaig, hol annak 60 foknyi hideg  
Sziiberiája fekszik.

Mint az előadottakból láthatni, a Newton-féle  
törvény, vagyis az általános nehézkedés mellett, eléggé  
biztosítva volna bolygó-rendszerünk örök időkre szóló  
fenállása. Csakhogy az általános nehézkedés miben  
létét újabb időben az eddigi értelmezéstől lényegesen  
eltérőleg kezdik magyarázni. Báró Dellinghausen  
és dr. Mohr tanár 1872-ben felvetették a kérdést:  
„Lehetséges-e a vonzerő?” És Flammarion, korunk  
egyik leghíresebb csillagásza, szintén azt kérde: „Mi  
ez a nehézkedés alapján véve?” s nem tud reá fe-  
leletet adni.

A belső összefüggést villamosság és delejesség  
között Oerstedt még 1820-ban bebizonyította és  
ismeretes azon törvény, hogy az egyenű villamossá-  
gok egymást ellökik, az egyenetlen nevék egymást  
vonzák.

A villamosságban és delejességben mutatkozó  
vonzó és taszító erők azok, mondja Secchi

melyek a világmindenség belső szerkezetét, valamint  
az égi testek pályáit kormányozzák s rendben tart-  
ják, és ezen erők az aether nyugtani egyensúlyának  
megzavarásából erednek. Ugyanily értelemben véleke-  
dik Dr. Zimmermann, szerinte a hatalmas, talán  
az egész világrendszert mozgó erők: a hő, fény,  
villamosság és delejesség oly bensőleg mennek át egy-  
másba, hogy mind a négyet egy öserő különféle mó-  
dosulásainak lehet tekinteni. A hő fényt, villamossá-  
got és delejességet hoz létre, s viszont a villamosság  
hőt, fényt és delejességet létesít. Ezen erők egyikét  
sem lehet a többitől elkülönítve gondolni. Hő nélkül  
tehát a mozgó erők egyáltalán megszűnnek létezni  
és így minden egyedül a melege vihető vissza. A  
meleget pedig, miután a bolygók már mindnyájan ki-  
aludtak, egyedül a Naptól kapjuk. Igen de a Nap  
maga folyvást hűl, s így melegeből mindig keve-  
sebb terjed el a Naprendszerbe, következőleg a vonzó  
és taszító erők gyengülven, a bolygók lassabban mo-  
zognak, a körfutási idők tehát hosszabbodnak, s egy-  
szersmind a pálya-sugarak, vagyis a távolságok  
nagyobbodnak — távoznak a Naptól!

William Thomson azt állítja, hogy tíz ezer  
millió évvel ezelőtt kétszerte nagyobb volt a Föld for-  
gás sebessége. Ugyanezen Thomson s vele Mayer,  
Tyndal, Adams, Delaunay és mások azt állítják, hogy  
a Föld évenkénti keringő mozgása századonként 22  
másodpercczel lassodik.

## A keleti háború.

Konstantinápoly, jan. 5. A hatalmak felelőse a török jegyzékre még nem érkezett meg. Ennek oka azon nehézségben rejlik, hogy a kelet-ruméliai kérdés megoldására vonatkozólag nehéz egyetértésre jutni. A francia terv elméletileg jó, de gyakorlatilag bajosan vihető ki. A portát felhívták, hogy javaslatokat tegyen, a melyek alapján megegyezésre lehetne jutni. A török kormány azonban, mely a közvéleménynek felelős, nem lehet kezdeményező, és a kelet-rumélia forradalmároknak engedményeket nem tehet, de a hatalmak megegyezése alapján hajlandó volna a personalunióba belenyugodni. A bolgárok iparkodnak a porta bizalmát megnyerni s ígérk, hogy bolgár részről mindent elkövetnek a válság megszüntetésére, sőt bonyodalmak esetére támogatást ígérnek. A törökök viszont autisztik ez ajánlatokat és nem akarnak az európai konzerttől megváltni. Itt tartanak attól, hogy az ügy a török érdekek rovására nagyon sokáig elhúzódik.

Franciaország, Anglia és Németország tapogatóztak a portánál, vajjon Görögország megnyugtató szempontjából nem volna-e hajlandó Görögországnak határkiigazítást adni. A krétaik egy újabb felirattal fordultak ide, a melyben kinyilatkoztatják, hogy a bolgár unió elismerése esetén fegyverhez nyulnak, hogy Görögországhoz csatoltassanak. A szultán e miatt nagyon fel van ingerelve Görögország ellen s állítólag kinyilatkoztatta volna, hogy Görögországgal kész inkább a végsőig hadat viselni, mint követeléseinek eleget tenni, vagy Görögország részéről bármely támadást eltűrni. Montenegró hadikészülődései is nagy nyugtalanságot keltenek itten.

## Román lapszemle.

„Ha felveszem sir, ha leteszem hallgat”. Mi az? Lánéz. Most az egyszer nem lánéz, hanem „Tribuna”. Ezt be kell bizonyítani. Itt van.

A ki abban a szerencsében nem részesül, hogy a „Tribuna” szörnyűséges vezércikkeit naponta olvassa, annak hallgat ő, mint a néma sir. A kit pedig a sors arra kárhoztatott, hogy minden nap kezeibe vegye ezt a véresszájú lapot, annak olyan borzadalmas nótákat kell végig hallgatni, hogy gyenge idegzetű ember sokáig nem képes kiállni. De hát miről szólnak azok a keserves, fülhasító nóták, melyek az olvasót az oláhországi lautarok-czigány zenészek coastájára-pansiosára emlékeztetik? Egyik nap a másikon mindig azt sipolja, hogy békéljenek ki a magyarok vele és övéivel, mert velük még meg lehet alkudni; de ha nem békélnek ki vele a magyarok, akkor jönni fog a második Hórávilág. Na, az elég nagy szerencsétlenség! Hallgatni kellene a magyaroknak Bereczktől Dévényig erre a prófétára! De ki indítsa meg vele a béke feltételeit? Mi csak nem tehetjük, mi vele és övéivel soha össze nem veszünk, tehát meg sem békélhetünk. Mi, ilyen nagyszerű vállalatba nem bocsátkozhatunk. Ki fogjon tehát a nagy munkához, hogy békéljen meg azokkal, a kikkel soha össze nem vett? A kinek éppen tetszik N.-Szebenben avagy egyebütt.

Azt látjuk, hogy az erdélyrészi kitanult románok közhivatalokat, ha kineveztetnek avagy megválasztatnak, szívesen elfogadják. Ezekkel tehát csak nem kell kibékélni. Talán csak nem haragszanak azért, hogy kenyeret kaptak.

Azt is látjuk, hogy a románság, szívesen választ országgyűlési képviselőket, megyei tisztviselőket s a hol többségben vannak, úgy lesnek mint a szászok: „Ide ne!” Azt is látjuk, hogy a román nép dolga után lát s esze ágában sincs a Hóra világ ismétlésének próbáját még egyszer megtenni. Hol van tehát az a

szörnyűséges forradalmi elem melyet a „Tribuna” mint kovász okvetlen szeretne megposztantani? Azt, kérem, ő tudja, nem mi. Ő lakezipőben diplomata le is, fel is. Egyet azonban a „Tribuna” az ő rémséges fenyegetései után mindig kifelejt. Nem említi meg mindannyiszor olvasóinak, hogy minő vége lett annak a Hórávilágnak.

De hát beszéljessük már egy kicsikét ezt a ijesztő rémet is.

„Nem akarnak a magyarok, semmi áron sem akarnak a románokkal kiegyezni: önmagukkal annyira el vannak foglalva s annyira biztonságban érzik magukat, hogy tudni sem akarnak a békéről, hanem csakis a feltétlen megadásról.”

„Még lehet — feleljük mi, már t. i. a „Tribuna” — hogy mindezek ma igazak, de mi megvagyunk győzödvé, hogy elébb-utóbb másképen fog lenni. Bretiano mondotta: nu scim ce aduce timpul, azaz: nem tudjuk mit hoz az idő.”

Lám mire spekulál a minden áron békélni szerető „Tribuna”! Most a míg a béke tart, melengessük a megfagyott kigyót kebelünkben; ha háború lesz: megmar hálából. „Nem csak mi vagyunk ezen a világon mi románok és magyarok; vannak még közöttünk, körülöttünk s felettünk más emberek is, némelyek gyengébbek, mások hatalmasabbak — a muszkák? — mint a magyarok. Monarchiánkban vannak a magyar érdekeken kívül még mások is és ma holnap ugy fordulhatnak a körülmények, hogy a magyarok nagyon megszelídülhetnek s óhajtanák velünk a kibékülést.” Addig tehát míg ez az idő eljövend, csak melengetni kell azt a fagyos kigyót, mely annak idejében megharap s melynek neve: „Tribuna”.

Azonban nem velünk, hanem a „Nemzet”-tel, a „Pester Lloyd”-dal akar kibékélni, a mi egészen az ő dolga. „Minden nap apad azok száma, a kik hisznek Kossuth jóslatában s erősen tartunk tőle, hogy az önfentartás ösztöne minket is hallgatásra kényszerít, még tovább is megmondani az igazat, hogy takargassuk azt és képzelődésekben tartsuk honfitársainkat, nehogy idő előtt felébredszsük őket. Az irridenta kiáltvány eredménye, bár ki is tette, ne tegye magát, hiszen jól tudja, hogy ki tette — bebizonyította, hogy a román népben nem gyengült meg a rend szellemé. Ha mindezek dacára sokan nem hiszik a románok közül, hogy a magyarok képesek az érdekegységet, mely őket a román néphez fűzi, megérteni, magyaroknak nem kell egyebet tenni, csak megszégyeníteni őket, bebizonyítván, hogy értik az érdekegységet és akarnak is velünk békében élni.” Mikor pedig a „Nemzet” így jellemezte a Tribunát: Rád illik ez a román közmondás: „Az ördög az asztalnál ül, mosolyog s ez alatt alatt mindent felforgat” s hogy tulajdonképpen kinek vagy kiknek a nevében vezérczikke: erre így válaszol:

„A »Tribuna« nem beszél sem a gör.-kel. román értelmiség, sem az »Albina« alapítóinak még a lap alapítóinak nevében sem; a »Tribuna« független lap — meg is látszik rajta — és hivatása az, hogy igazat(?) mondjon a román nép érzelmei felől.” Kik akarnak tehát kibékülni a magyarokkal, ha a »Tribuna« nem organuma sem a gör.-kel. román értelmiségnek sem az »Albina« sőt még a saját alapítóinak sem? Felelet: a független(?) »Tribuna« nyújtja jobbát, a magyaroknak most még keztyűben; ha nem fogadják el úgy, majd dynamittal. Jó ezt így meg tudni. Jó tudni azt is, hogy a Tribunalnak kell okvetetlen hinni, mert a n.-szebeni »Albina« nál és Metropolitan nem mondanak igazat.

Ez egyedül a »Tribuna« szabadalma, ki a Romániába züllöttekről csak annyiban különbözik, hogy azok közül némelyek elvesztették reményüket a magyarokkal kibékülni; de ő a »Tribuna« még mindig reményli, hogy a körülmények hatalma kényszeríteni fogja a magyarokat a vele való kibékülésre. Minő nagy hatalommal gyűl meg hajunk!!

Czenkalji.

## Szász martyrium.

(Befejező cikk.)

Mint mindig, találkoztak akkor is a szászok között előrelátó, jellemes férfiak, kik az ádáz terrorizmussal szemben is elég lelkibátorsággal bírtak, az örvényre rámutatni, mely felé a tudatlan nép elkábult vezetői által sodortatik. Ilyen volt Wennrich Mihály segessvárszéki követ, ki okt. 27-én lelkes intő szöveget intézvén a szászokhoz, e lépés oktalanságára és veszélyeire testvéreit figyelmeztette. De mindez eredmény nélkül maradt. Ezen higgadt férfiakat azon időben a tulzó, haszonleső koteriák ép oly otrombául támadták meg, mint most a derék, higgadt Bausznernt!

Mint későbbben, hiteles források nyomán, bebizonyult, Nagy-Szeben szász ultrái Urbant, ki 1848. évi november 12-én csapatával Kolozsvárra bement, egyre izgatták, hogy pusztítsa el eme magyar várost és csak szerencsés véletlennek köszönhető, hogy ez nem történt. —

Bem, ki 1849. márczius 8-ig Segesvárt szervezkedett, nyomára jutott annak, hogy az ottani szászok Puchert, ki akkor Nagy-Szebenben laktáborozott, minderről értesítik, mi a magyar táborban történik.

Ezután a szász comitő 10.000 orvost hitt be Erdélybe.

N.-Enyedet 1848. január 8-án Prodán legiöprefectus, Mikás és Axentie oláh tribunok vezetése alatt 18.000 lánzsás és fegyveres szász nemzetőr rohanta meg, miután délelőtt minden fegyverét letevőnek személy és vagyon sérthetetlenéget ígért. A mint a lefegyverezés bevégezve volt, a város tiz felől lángot vetett: fuott, menekült minden, míg sorsa utolérte. Elégették a hires Bethlen-Colegiumot 30.000-nyi könyvtárát és ritka becsű kéziratát; ezeket érő érem- és természettani gazdag gyűjteményeit semmivé tették. Szász-sebesi, medgyesi és nagy-szebeni szász nemzetőrök szekereken vitték el a rablott tárgyakat\*) A zárda templomában az agg főnök pap diszben, kezében keresztet tartva, kegyelemért esengett az oda menekült százakra menő ártatlanok számára. . . . Hasztalan! Legelőbb meggyilkolták őt, azután valamennyi ott levőt; — — — a templomot és sirbortot feltörték és kirabolták. A rablás és gyilkolás a következő napon is folyt, miután a műveltebb szászok bizonyos rendszerbe hozták a hóhéri műveletet.

A meggyilkoltak száma többre ment kétezernél!

A »Deutscher Schulverein« 1881. november havában kibocsátott hirbeld felhívásában Magyarországot olyannak jelzi »wo moderne Barbarei es wagt, deuts he Bildung mit Füssen zu treten.«

Köszönjük szépen azt a német műveltséget, mely a legelmaradottabb népek legrosszabb hajlamait a személy és vagyonbiztonság elleni gaz merényletekre bármikor kész felhasználni.

Most meghurczolják azt az egy mártírt Németországszerte. Nagyon sajnós, hogy a mi legiönkkel szemben nekik csak az az egy jutott; de mi erről mi nem tehetünk. Ennek csak azok okai, kik a nép szenvedélyeit felzaklatták, rablásra öklöklésre és gyújtogatásra ösztönözték és vezették, midőn pedig a kapeza szorult, gyáván odább álltak, az elbolondított népet a hinárban ott hagyva.

\* Honvéd, 1848, 17. sz. 68. l. és 25 sz. 97. l.

Mire mutat ez? Arra, hogy a Földet mozgató erő fogy, következőleg mozgási sebessége gyengül és így az év hosszabbul, egyszersmind tehát távolsága nagyobbul — távozunk a Naptól!

Legelőbb a legszélső bolygó szakad el rendszerrünkől, s vándorol czéltalanul a végtelen térségben, míg valamely más központi test rendszerébe kerül, hol azután ha utközben annak valamelyik bolygójával össze nem ütközik, vagy a központi testbe hull, vagy körüle szabályos pályát véve fel, az új birodalomban meghonosul. Minthogy pedig az illetén központi testek (Napok) száma sok száz millióra rug, magától értetődőleg az ilyen vándorlások gyakran előfordulhatnak.

Ime itt a magyarázata dr. Klein abbéli véleményének, miszerint az Andromeda ködfolthban észlelt csillagfellobbanást két égi test összeütközése, s az ebből származó irtózatoss hőfejlődés okozhatta.

Nem hagyhatom itt említettlenül Flammarionnak egy igen érdekes nyilatkozatát a jégkorszak okáról. Szerinte a legegyszerűbb hypothesis az, mely úgy magyarázza meg e tüneményt, hogy a mi Napunk is változó mint a mindenség többi Napjai. A mi melegünknek és fényünknek jóltevő üzhelye valamely fátyolba burkolhatja magát, megszüntetheti sugárzását, s valamennyi lényt az élettelen-ség végső dermedtségébe altat el, ködös csikorgó hi-

deg légkörrel borítva mindent, magát az emberiséget is ragyogó hóleppel takarván be. „Igen a mi Napunk ki fog aludni, s néhány hónapig, esztendeig, vagy századig — neki hatalmában áll — átengedi a halálnak az uralmat a Föld fölött”. Hasonló tüneményeket látunk ma is végbe menni az égen. A Hajó egyik csillaga például időközönként annyira elhomályosodik, hogy 150-szer kevesebb fényt bocsát ki mint előbb.

Ha valóban a Nap fényének és melegének alábbszállása okozta a jégkorszaknak nevezett ama szörnyű katasztrófát, ugy ez a vonzó és taszító erők gyengülését vonta maga után, és így azon időben Földünkkel együtt a többi bolygók is mindnyájan távolabb állottak a Naptól mint jelenleg, minek folytán a hideg természetesen még inkább fokozódott.

Előadtam nézetemet az égi testek összeütközésének lehetőségéről e tárcza teréhez mért rövidséggel. Az egész persze csak tudományos hypothesis, de ezek már többszer vezettek ismereteink bővítésére: a vélemények surlódásából kerül ki az igazság. Gondoljunk csak Novalis szavaira: »A hypothesisek halók; csak az fog valamit, a ki kivetí azokat. Hiszen Amerika is hypothesis által fedeztetett fel”. Hasznos pedig ismereteink bővítése kívált a csillagászatban azért, mert mennél mélyebbre hatolunk az éggépezet titkaiba, annál inkább erősödik vallásos érzületünk, látva a csodás szerkezetű óraművet számtalan kerekeivel, melyek-

nek mindenike egy-egy mutatót hoz körmozgásba oly tökéletes pontossággal, a minővel egyedül az az imáandó valódi tökéletesség láthatta el, ki azt a maga megfoghatatlan egészében alkotta és az idők végeig fentartja. — Jól megjegyzendő: A maga egészében fentartja! Mert ha a szó alatti összeütközések (melyek magától érthetőleg csupán tudományos következtetések) tényleg csakugyan megtörténnek is, ez által az égitestek összessége ép oly kérvess szenved érezhető változást, mint az egész emberiség az által, ha néhány egyént évente agyon sujt a villám; a mérhetlen állócsillag-világ gépezete azért előre megy a maga útján, mit sem törődve az ilyen apró változásokkal. Nagy katasztrófa az valóban, mikor egy egész világ (például a Föld) megsemmisül, vagy helyesebben mondva: atomaira feloszlik! De csak azért látszik oly nagynak, mert mi oly kicsinyek vagyunk. Ott a magasban más mértékkel mérnek. A mi Naprendszerünk, vagy tejutunk maga, mi egyéb mint parányi pontja a nagy mindenségnek! És ha ezek kialszanak s végleg eltűnnek, mi történik egyéb, mint a minek az örök bölcsesség kifürkészhetlen törvényénél fogva történnie kell. Az Isten képére teremtett ember számára azonban mindig fenmarad egy biztató vigasz, mit a hit sugall: ha a világ minden ékeivel együtt el is mulik, a lélek mindörökké élni fog

Igy néz ki ki a szász feudális — burokratikus — theologus politika.

Ha az ex professo tolvaj lopni nem tud, azt állítja, hogy őt meglópták.

H. J.

## Kultüregylet.

Az Alsó-Rákös és Ágostonfalva közötti lelkes és hazafias vasuti munkások befejezték gyűjtésüket. Az utolsó részletet, 27 frt 20 krt tegnapelőtt vettük a névtelen gyűjtőtől. Ifjuságunk fillérei drágák nekünk, a haza jövője nemzedéke első hazafiúi áldozatát hozta meg. De mennél drágábbak azon fillérek, melyekhez szerény napszámosok véres verejtéke tapadt. Munkások nemzetiség különbség nélkül hozták el hozzánk drága filléereiket, két előjárójuk, a kik ismeretlenek akarnak maradni, buzdította őket s ime most a 23-ik alapítványt ők teszik 100 frt 19 kr s egy ezüst huszassal.

Intő példa ez azoknak, kik még nem tettek eleget kötelességüknek! Áldja meg az Ur a lelkes gyűjtőket s áldozatkész adakozókat. Isten áldása kell, hogy legyen e pénzen!

A most vett 27 frt 20 krhöz járultak következők: Bernáth Sámuel 3 frt, Raab Ferencz mérnök 1 frt, Oreg Buzin, Huszár Károly, Szabó Kristóf, Sófálvi Béla, Márton János, H. F. Nágó Zsigmond, Török Ferencz 245. p. ör. Balázs Albert 50—50 kr; ifj. Buzin, Komsa Miklós p. ör. Fehér Elek p. ör. Kovács József kádármester, Pál György 244. p. ör. 40—40. Beke József 38 kr; Nyárady György, Mucsá György, Kovács Albert váltóór, vadásztársaság 30—30 kr. A gyűjtő főnöke 25 kr. Ozvöld Márton, Urák János, Feszler Ignác, Haasz János, Szabó András, Koródy István, Bács Mihály, Balla Mihály, Béla József p. ör. Török Géza mozdonyvezető, Horváth János p. ör. Huszár Mihály, B. S. Radás István, Szabó József 243. p. ör. Kiss János, Simonfy Mihály, Bács János 20—20 kr. Mann József 15 kr; Kallos Mihály 14 kr; Nágó Zsigmondné, Román Mihály, Huszár András, Oláh Mihály 12—12 kr; Samu János 11 kr; Cing Péter, Pap András, Szűcs István, Abel János, Fodor Samu, Császó András, Kiss Ferencz, Esztergályos Mihály, Vonuj Mihály, Nágó Samu, Dabay Samu, Tikosy Péter ifj. Esztergályos Mihály, Esztergályos György, Gáspár Mihály, Antal Tamás, Gyürkis István, André Mihály, Benkő Lajos, Biró Mihály, Bokor Mihály, Sánta György, Nikulaj Ádám, Naguj István, Sándor Zsiga, Csatlós András, Toma György, Groza János, Dávid Ferencz, Szabó József, Szabó István, Buksa Mózes, Nemes János, Sütő József, Mann György, Biró András, Székely Ferencz, Székely György, Csiky János, Lovász György, Csiky Sándor, Kálmán János, Balázs Tamás, Bálint Ferencz, Lovász Mihály, Dorocsa György, Jó Mózes, Szász Ferencz, Csiky György, Bokor Ádám, Feszler Ignác, Demeter Lajos, Nagy Károly, Gáspár József, Pista István, Huszár Mihály, Csiky János, Armanko János, Szász András, Vonuj Sándor, Magyar Antal, öreg Székely György, Szabó András, Bogyor Pál, Málnási József, Bokor Ádám, Kocsis István, Szabó Mihály, Nemes István, Kálmán András, Raduj György, Császó István, Szűcs István, Schreiber József v. ör. Lovász István, Császó István, Pap Mátyás p. ör. G. S., Fodor György, Szöts Mihály 10—10 kr. Bács János 9 kr. Mag János 8 kr. Kovács István, Szűcs Zsiga, Hurguj Vasalék, Esztergályos Mihály 7—7 kr. Groza Áron, Pánczél Mihály 6—6 kr. Babinecki, Esztergályos Zsiga Szabó János, Szép István, Lengyel Mózes, Nagy András, Szabó Ferencz, Lovász András, Farkas József, Rákosi Samu, Szakács András, Popra János, Sándor István, Szakács Tamás, Földvári Sándor, Lázár Dávid, Biró Bálint, Gyerkő János, Földvári György 5—5 kr. Gáspár András, Armankó Károly s Albert György 4—4 krt.

## T a n ü g y.

### Technológiai iparmúzeum.

Kolozsvárt nemsokára technológiai múzeum fog létre jöni. Kolozsvár ezen újabb intézménye ismét egy jele annak, hogy a régi fejedelmi város irányadó szerepre van hivatva ez után is Erdélyben. Erre neki fényes multjánál s jelenlegi erkölcsi erejénél fogva joga is van.

Tolozsvár fényes példája azonban a többi városokra is kellene, hogy hasson.

Brassó iparos és kereskedő város lévén, nem volna szabad, hogy legalább az ipar- és kereskedelem érdekeit szolgáló intézmények dolgában hátra maradjon Kolozsvártól. Technológiai múzeumra különösen égetőbb szüksége van mint talán Kolozsvárnak.

Hol az iparosok a mesterségükhöz szükséges legújabb és legjobb anyagokkal és eszközökkel, s szakmájuk haladásával napról-napra megismerkedhessenek, nincs egy intézménye Brassónak. E miatt nem kis mértékben szenved a versenyképesség s nem gyarapodik a tőke.

Kolozsvárt a kereskedelmi és iparkamara érdeme lesz a technológiai múzeum. A mi ker. és iparkamaránk azonban aligha fog szerezni habérokat e tekintetben. Azért a sajtóhoz fordulunk remélvén, hogy ennek szava elhallik oda is, a hol tehetnek egy Brassóban létre hozandó technológiai múzeum érdekében.

Az ipar és kereskedelem miniszterium már eddig is támogatta a brassói iparosság érdekeit nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is.

Hogy csak egy esetet említsek, segélyt adott az asztalosoknak arra, hogy maguk számára egy fafűrészelő és előmunkáló gyártelepet hozhassanak létre.

A telep létre is jött, de működése kétes eredményünk látszik, mivel az olcsóbság kedvéért használtan beszerzett régi gépek nem dolgoznak kellő sikerrel és haszonnal, s mi a fő hiányzik egy gáz vagy gőz motor.

Ha a n. mélt ipar és kereskedelmi miniszterium egy technológiai iparmúzeum létre hozását s ahhoz egy gáz vagy gőz motor s néhány gép beszerzését segítné elő anyagi támogatásával véleményem szerint eme tekintetben is több siker volna elérhető. Egy technológiai múzeum fontos támasza lenne a n. mélt. vall. és közokt. miniszterium által itt ez évben létre hozott középipar és kereskedelmi iskolának is, de főképp az iparosság érdekeinek. Azért szeretnők remélni, hogy a kolozsvári technológiai múzeum létrehozását nem sokára a brassói kövesse.

Siklody J.

## A közönség köréből.)

### Nyilvános köszönet.

A helybeli magyar protestáns jótékony nőegylet választmányja kedves kötelességének ismeri azon nemes érzésű ember- és gyermekbarátoknak, a kik neki lehetségesé tették, hogy ez évben a karácsonyi ünnepeket 60-t meghaladó szegénysorsú tanuló, árva-gyermek s néhány szűkölködő elaggott öreg számára téli öltöny darabok, vagy élelmi szerek nyújtása által némileg megörvendeztethesse, szíves köszönetet mondani. Nevük s szíves jótételek felleund írva nemcsak egyetünk jegyzőkönyvében, hanem úgy hiszszük, annak könyvében is, a ki egykor így nyilatkozott: „valaki egy gyermeknek gondját felveszi az én nevemben, az énnekem veszi fel gondomat.” Nem tehetjük azonban, hogy röviden itt is nyilvánosságra ne hozzuk.

Herczeg Ghikáné ő nagysága t. Placskóné által küldött 10 frtot, f. Sztanekuné assz. hasonlóképen 5 frtot, t. Szentiványi Blanka és Irma kisasszonyok 40 méter szövet s 55 darab ruba és sál, t. Folyovics Miklós ur 10 méter szövetet. 12 dr. sál és párharisnyát, t. Tóth József ur köntösnek valókat, ruhákat és sálakat, t. Keresztesy és Kovácsnay urak több darab szövetet, t. Thul Jánosné 5 sapkát, 4 harisnyát és 2 frtot, ifj. t. Feminger Henrikné assz. 4 darab sapkát, ifj. Borosnyai Dánielné asszonyasság 1 frtot, t. Placskó Milicza k. a. 4 frtot, t. László kereskedő ur több különböző szövetet, t. Verzár Mór és Lázár urak, ruhák, sálak és gyoecsot, t. Vitéz Károlyné assz. 4 pár harisnyát, t. Székely Józsefné assz. 1 pár csizmát, t. Péter Mihályné assz. 2 pár csizmát s 4 pár cipőt, t. Papp Ferenczné assz. 1 köntöst s 2 frtot, t. Kósik Mihályné assz. 1 pár csizmát, t. Bagotai Ferenczné assz. 1 pár csizmát, t. Sifflné assz. 2 véka almát, t. Tschlechter Gáspárné assz. 12 ruhát és 6 sál, t. Temesvári Józsefné assz. 1 kabát s 1 nadrágot, t. Veszprémi Józsefné assz. 20 méter szövetet, s buzgón eljárt az összes köntösök elkészítése elintézésében.

Fogadják mindnyájan köszönetünk mellett szíves óhajátunkat, hogy azon nyugtató öntudat édes jutalmát, hogy midőn a szűkölködők sorsát jótékonyan enyhítették, Isten előtt kedves, emberek előtt dicséretes dolgot miveltek s másfelől egy fontos társadalmi baj-enyhítésére is hathatósan befolytak, — sokáig érezzék!

Brassó, 1885. decz. 26.

A bizottság nevében:

Özv. Borosnyói Dánielné,  
a prot. nőegylet elnöke.

## Helyi és vidéki hírek.

Kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek az előfizetéseket lehetőleg posta fordultával eszközölni, hogy a lap szétküldésében akadály ne álljon be.

Azon t. vidéki olvasókat, kik lapunk mai számát megtartják rendes előfizetőknek fogjuk tekinteni és a címökre a lapot rendszeren küldeni. Az előfizetési pénzeket szíves engedelmmel postai megbízással szedjük be, melyeket kérünk kiváltani. A kiadóhivatal.

A városi adóhivatal. felmenteni akarja Brassó város magyar lakosságát az adófizetés alól. Csak erre vonatkozhatik azon eljárása, hogy egy adófelügyelői rendelet daczára adóügyi hirdetéseit ismételtén csak német lapban teszi közzé. Ajánljuk ezen törvényellenes eljárását a tek. kir. adófelügyelő ur szíves figyelmébe.

Bartesch-monumentum. A piacon levő pissoir ügyében kiküldött bizottsági tagok — mint értesültünk — az ügygel alaposan foglalkoznak és az egyik bizottsági tag a tanács azon határozatával, hogy a pissoir akkor hordatik el, „ha majd fagy”, már is ellenkező nézetet van, mert szerinte a pissoir „a mig befagyva van” el nem hordható.

Jótevő alapítvány. A lefolyt karácsonyi estén — valamint a román karácsony estéjén a város által kezelt „Molnár István“-féle alapítvány 1885. évi kamatjaiból ezt alkalomból 13 jó tanuló és jó erkölcsű iskolába járó árva gyermek vallás nemzeti ségre való külömbbség nélkül a városkapitányságnál nyert és nyer téli ruházatot.

A „Gazeta” el van keseredve, hogy Déván a városi képviselő testület elhatározta, hogy az utcák

nevei csak magyarul irassanak a táblákra s csak úgy dül a szájából a chauvenismulu, terorismulu és mindennemű ululu. Vigasztalódjék, hiszen Brassóban nem is a bilingvista, kétnyelvű, hanem a trilingvista, háromnyelvű divat járja; így: Klostergasse. Klastrom-utca, Strada vami. sat. Kell-e még több limba?! — Azért is el van a „Gazeta” keseredve, hogy a hidal-mási román pap Csuka Gratian a kultur-egyletnek tagja lett. Az a derék pap éljen, a „Gazeta” pedig híntsen hamut a fejére. Mikor magyar ember adakozik román közmívelődési ezélokra: akkor szent a bé-kesség Dómne értá-lu!

Derék szászok. A kóhalomi szász fiatalság nem ellensége a magyarnyelvnek, mert az ottani állami iskola igazgatóját újvire éppen a magyarnyelv terjesztéséért egy diszes íróasztallal lepte meg. Az ajándékot a szász fiatalaság nevében Róth Mihály, Lang Henrick, Girscht Henrick és Petrovics Frigyes adta át.

Bethlenben román könyvtárt állítanak föl az „Asociatiune” kezdeményezésére Puscariu Gregoriu bethleni lelkész és Moldovanu Simouu könyvtárnok.

Uj ref. egyházköztség. A kóhalmi csekély számú ez. ref. vallású magyarok f. évi január 5-ikén a magyar kaszinó termébe összegyűlve fiók-egyházat alapítottak. Beszolgáló lelkészül Nagy József hévvizi papot kérték fel; gondnokká Vén András kir. járásbíró, jegyzővé Téglás István isk. igazgatót, presbiterékké Boér Mihály s. szolgabíró, Szarka Elek megyei állatorvost és Bartha Ferencz adótárnokot választották. Ugyanazon gyűlés intézkedett a kóhalomi ev. reformátusok összeírásáról az egyházi rovat, valamint a domesticá alapra fizetendő összegek meghatározásáról is.

Halálozás. A küküllői ev. ref. egyházmegye egyik legjelesebb tanítója, sz.-bonyhai ref. egyházköztség buzgó, képzett tanítója, Fülep Ferencz, m. év decz. 25-én egy heti nehéz betegség után jobblétre szenderült. Egy lelkes, képzett, hivatásának lelkiismeretesen megfelelő, ügybuzgó apostolat vesztette el benne nemcsak az egyházmegye, egyházköztség, hanem egész K.-Küküllőmegye. Gyászoljuk ezt mi is, mint a kisküküllőmegyei ált. tanfőnöklet sz.-bonyhai fiókkör tagjai, kik derék elnökünkkel vesztettük benne, úgy az egész megye tanítói kara. Egy gyöngéd, szelid lelkű férj, gondos családfő, művelt, tiszta jellemű, derék kántársunk veszett el benne. Özvegy neje és 5 kiskoru árvája siratják a boldogultat. Béke poraira!

Csikmegyei hírek. Deczember hó 29-én éjjel — mint nekünk írják — Csik-Gyimes Bükk községében lakó Vas István körjegyzői lakásból ismeretlen tettesek záratlan ajtón át a falu házába bementek és az ottan lévő zárt iroda ajtón a zárútközött véső segélyével kifeszítették és az abban lévő asztalfiókját feltörték és 71 frt 30 kr hivatalos pénzt elvitték. A nyomozatot a csendőrség megindította, azonban idáig semmi eredménye nincsen.

Megették a farkasok. A napokban egy szétszag-gatott ember véres teleteit találták a csallai erdőben. Minden jel oda mutat, hogy a szerencsétlen ember farkasoknak esett áldozatul. Kiletét még eddig nem lehetett megtudni. A tanyákon az a hír van elterjedve, hogy egyik aradi bérlő gulyása volna, ki a napokban egy eltévedt tehén felkeresére az erdőbe ment és még ma sem tért vissza.

Az 1886. esztendő pénteki nappal kezdődik s ugyancsak pénteki nappal ér véget. A husvét április 25-ére, a pünkösöd június 16-ára esik. A farsang tart vizkereszt napjától hushagyó keddig vagyis január 6-tól márczius 9-ig, tehát 62 napig. Az ugynevezett uralkodó bolygó ez évben a Merkúr lesz. 1886-ban két napfogyatkozás lesz: egy gyűrűalakú márczius 5-én s egy teljes augusztus 29-én, mi azonban egyiket sem fogjuk láthatni. Holdfogyatkozás nem lesz.

Lapunk szerkesztő-kiadója ezentul naponként délelőtt 10—12 óráig színház utca 95 szám I. emelet (az udvarban hátul) található; kérjük tehát a t. közönséget, előforduló esetben ez időben idefáradni. A bemenet — nem a nyomdán keresztül, hanem a kapun át történik a hátsó lépcsőhöz. — A délutáni órákban csak lakásán — Bolonya, mester utca 325 sz. — alatt található. Ezen intézkedés csak addig tart, míg a ezélnak megfelelő alkalmas helyiséget kaphatunk.

Figyelmeztetés t. vidéki előfizetőinkhez. Lapunk kiadóhivatala elhatározta jövőben igen fontos szolgáltatást tenni t. vidéki előfizetőinknek, a mi redjók nézve tetemes anyagi megtakarítással jár. Minden Brassóban előforduló ügyekben készséggel s pontosan eljárunk. miáltal megkíméljük magukat a Brassóba jövetel fáradsága — s költségetől. Teszszük pedig ezt minden díj nélkül, csak a válasza szükséges bélyeg beküldését kérjük. Azt hiszszük, ezzel igen nagy szolgálatot teszünk mindenkinek, s már ez egy okból is számíthatunk a t. vidéki közönség pártfogására.

### Brassai piaci árfoiyam.

Brassó, 1886. január hó 4-én.

|                           |              |            |              |
|---------------------------|--------------|------------|--------------|
| Róman papirpénz           | a 20 frankos | 8.42 vétel | 8.48 eladás. |
| ezüstpénz                 | a 20         | 8.38       | 8.42         |
| Napoleon'd'or (aranypénz) |              | 9.95       | 9.99         |
| Török lira                |              | 11.26      | 11.36        |
| Orosz imperial            |              | 10.22      | 10.32        |
| Arany                     |              | 5.95       | 5.98         |
| Orosz papirrubel          |              | 123.—      | 123.—        |

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szerényi József.

Szám 57./1886.

(24) 1 2

## Hirdetmény.

Brassó megye központi, valamint cséltelt ajánlatokat fenti nap és óráig mértékhitelítő hivatali helyiségek a megye alispáni hivatalánál behez tartozó fűtők és kémények tanujtani. A részletes feltételek a hivatalos hó 4-ére kiirt versenytárgyalás kellő órákban az alispáni kiadóhivatalnál eredménynyel nem lévén, folyó január hó 12-én délelőtt 10 órakor újabb zárt levelű versenytárgyalás fog tartatni.

A versenyezni kívánók felhivat-

Brassó, 1886. január 4-én.

Roll Gyula,  
kir. tanácsos alispán.

## A V I S O

### gőz- s. cséplőgéptulajdonosoknak.

A sebesültek számára szolgáló első segély, összeállítva a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 7361.—1885. számú rendelete alapján, mindenkor a legolcsóbb áron kapható

Stenner Frigyes

gyógyszertárában

az „Arany oroszlanhoz”

BRASSÓBAN.

(21) 1-3

Szám 15198./1885.

(17) 2 3

## Pályázat.

Az ideiglenesen egy évi szolgálóti próbaidőre betöltendő, 500 frt fizetéssel, 20 frt lakpénzzel, esetleg természetbeni lakással, egyszeri egyenruhával és szabályszerű egyenruha fenntartási általánnyal egybekötött őrmesteri állomásra a helybeli rendőrségnél ezennel pályázat iratlik ki.

Nevezett állomás iránt pályázók iskolai képzettségüket, a három nyelvbeni jártasságát, a helyi viszonyok iránti ismereteiket, valamint feddhetlenségüket, végül azt is bebizonyítani tartoznak, hogy testileg tökéletesen egészségesek és a 40 éves életkort túl nem haladták.

Olyan egyének, kik a m. kir. csendőrségnél, vagy mint altisztek a es. kir. hadseregben vagy m. kir. honvédségnél szolgáltak, kiválólag vétetnek tekintetbe.

Az így szabályszerűen felszerelt folyamodványok legkésőbb január hó 14-én délután 5 órákor ide benyújtandók.

Brassó, 1885. december 31.

A városi tanács.

MEGHÍVO  
a cipész-segédnek báljára.

A helybeli cipész-segédnek folyó 1886. évi január hó 16-án este 8 órakor a „Nro. 1.” nagytermében táncvigalmat rendeznek. Van szerencsénk ezennel a nagyérdemű közönséget ezen estélyünkre tisztelettel meghívni s kérem b. tömeges látogatásukat. Személy-jegy ára 1 frt. A rendezőség.

Rendkívül érdekes és becses

(3) 3-3

## KÉPES CSALÁDI LAPOK

karácsonyi száma,

melylyel VIII. évfolyamának ujévi negyede kezdődik.

E lap nyolcz éves multja és kivívott népszerűsége magában értelmezi annak érdemét. — E számában az érdekes elbeszéléseken kívül, melyeket Borostyáni Nándor, Rákosi Viktor, Gerő Károly írtak, két új eredeti regényt kezd meg Erdélyi Gyulától és Sziklay Jánostól. — Képei mind kiváló szépek.

Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

A lap előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr. — félévre 3 frt. — egész évre 6 frt Ez tehát a legolcsóbb és legszebb képes hetilap.

A Képes Családi Lapok kiadóhivatala, Méhner Vilmos  
Budapest, IV. papnövelde-utca 8. szám,

## Müller Károly

Brassóban, Felső-nagyutca 541. házszám alatt

„a veres üveghez”

ajánlja dúsan ellátott

(13) 1-3

üveg, porcellán, tükör és nürnbergi áru raktárát,

valódi csehországi táblaüveget minden nagyságban, nemkülönben lámpákat és lámparészeket Dittmár és Brünner gyáraiból

és a porumbáki üvegyár készítményeit fuvott és metszett üvegekből olcsó áron.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint raktáramat diszművekkel, ifjúsági iratokkal, ima- és képeskönyvekkel, finom papeteriával és társasjátékokkal dúsan felszereltem.

Ugyanakkor rendelkezésre áll a nagyérdemű közönségnek íróeszköz, mindennemű papiros és írószerek.

Kérem a n. é. közönség szives jóindulatu pártfogását. Törekedni fogok becses megrendelőimet pontos kiszolgálás, kitűnő minőség és olcsó árak által kielégíteni.

Mély tisztelettel

Altstädter Antal,

könyvkereskedő.

(0) 1-1

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

## A farsangi évadra

(8) 4-15

báli-, menyasszonyi- és séta-ruhák (toilettek) a legújabb divat szerint, gyorsan és mérsékelt áron készülnek

Kovácsnai és Keresztesy  
női divat-termükben

BRASSÓBAN (a főtéren)

Ugyanott nagy készletben lévő satin mervelleux-ök, satin à Lyon és atlasok, selyem, bársony és plüschek; voile, crêpe és cachemirok fekete és minden divatos színekben; Matlace Chantilly (ujdonság!) oriental csipke szövetek és széles volánok; báli belépők és legyezők, virágok, chenilli, toll, arany, ezüst bouquetek és garnitúrák; rüsch, hattyu, szalag, ugy-szintén harisnyák és selyem keztyűk minden estéli színekben előnyös áron kaphatók.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

## PAPP FERENCZ

butorgyártó

ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe Brassóban, a Czérna- és Nagy-utca sarkán lévő, dúsan felszerelt

butorraktárát.

Ugyanitt megrendelések mindennemű asztalos és kárpitos munkákra a legjutányosabb áron elfogadtatnak.

Diófaournirok négyszögláb 3 krért kaphatók.

## Szives figyelemre!

STENNER FRIGYES gyógyszertára

az „Arany oroszlanhoz”

BRASSÓBAN a Nagy-utczában

melegen ajánlja a nagyérdemű közönségnek — szükség esetére — dúsan felszerelt raktárát minden a betegápolásra szolgáló czikkeben a legolcsóbb áron.

Nevezetesen rendelkezésre állanak: gőzinhallatio (belélegző) készülékek, szórógépek, rafraichisseurök, irrigatorok, öncsőre (klistély) gummi ülpárna (légpárna), orr-, szem- s fül-douche-készülékek, porhintők, cseppszámláló, szem- s orrecset, tejszivattyúk, ojtásörzök, suspensoriumok, sérvkötők, sebkötélék-szövetek, mint vászonkendők s övek; gummiövek, ghazé-övek, flanelkötélékek, tourniquet-k stb; jégzacskók, méhfecskendők, genyelfogó-edény, ujtanyuk, bougiek (viaszgyertyák), catheder, szopóüvegek kis gyermekek számára, ágybetétek gummiból; hallási csövek (nagyot hallóknak), hőmérők a betegek testi hőfokának megállapítására, párisi szivacsok, női időszaki táskák, mindennemű praeservativek gummi- s halhólyagból, stb.

Vidéki megrendelések postautánvétellel rögtön teljesítettnek:

5 frton felüli összegeknél portómentesen. Csomagolás önköltségi áron. Viszonteladóknak tetemes rabatt.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

mély tisztelettel

Stenner Frigyes,  
gyógyszerész.

(22) 1-3